

Éso de două ori in septemana: **Joi-a** si **Dominic'a**; éra candu va pretinde importantia materieloru, va ési de trei séu de patru ori in septemana.

Pretulu de prenumeratiune,
pentru Austria:
pe anu intregu 8 fl. v. a.
„ diumetate de anu 4 fl. v. a.
„ patrariu 2 fl. v. a.
pentru Romania si stralnetate:
„ anu intregu 12 fl. v. a.
„ diumetate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. core-spondinti ai nostri, si de a dreptulu Red-actiune **Stationsgasse Nr. 1**, unde sunt a se adresá si corespondintiele, ce pri-vescu Redactiunea, administratiunea séu speditur'a; câte vor fi nefrancate, nuse vor primi, éra cele anonime nu se vor publicá

Pentru **anuncie** si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde câte 7 cr. pe linia; repetirile se facu cu pretiu sca-dutu. Pretiulu timbrului câte 30 cr. pen-tru una data se anticipa.

Invitare de prenumeratiune

la
„ALBINA“
pe anulu 1875, cu pretiurile si in condi-tiunile de pana acuma.

Budapesta, in 24 faurariu n. 1875.

Nu scie omulu, sè se vimeasca mai multu de reutatea, séu de stupiditatea loru! —

Camer'a Romaniei. dorindu a ase-cura éssistintia gimnasiulu romanu din Brasiovu, de multi ani subventionatu de Romania, si constatatu de mare folosu chiar pentru inaintarea culturai a unei considerabili parti din proprii ei suditi, in siedinti'a din 31 ianuariu v. votá cu mare majoritate o lege, prin carea pen-tru totu de a un'a se garantedia gimna-siului, séu propriamente bisericei roma-ne dela *Santulu Nicolae* din Brasiovu, o suma de 15,000 lei n. pe fiecare anu.

Despre acésta intemplanare luandu conosciintia fói'a guvernamentale ma-giara „*Közérdek*.” des' reconósce cá fapt'a in sine pare forte innocinte, dupa cum intr'adeveru si este; cáci ce póte fi mai innocinte pentru unu statu si unu guvernii, si unu poporu de omenia, iu-bitoriu de cultura si dreptate. decátu spriginirea *invetiamentului publicu*, — *măcar prin cine*; totusi denuncia acestu ajutoriu de forte periculosu pentru sta-tulu magiaru si provóca de a dreptulu intervenirea ministeriului magiaru in contra-i!

Act nerusinarea este la culme, este chiar criminale; inculpa gimnasiulu ro-manu din Brasiovu de tendintie pericu-lóse statului; condamna Eforia aceluia, pentru cá n'a voit — nota bene, *in contra statuteloru*, sè se supuna la conditiu-ne, sub care guverniiu magiaru i-a imbiatu 6000 fl. subventiune; ba descar-ca chiar asupra capului dñi *Jacobu Mure-sianu* vin'a si odiulu, facendu-lu pre acést'a autorele tienutei Eforiei si gim-nasiulu romanu din Brasiovu, — pre candu tota lumea romana scia, cá dlu *lac. Muresianu* n'are nici celu mai pu-cinu amestecu la acelu gimnasiu.

Éta pasagiulu, intru carele culmina miserabila denunciere a citatei foi gu-vernamentali magiare:

„Credemu, cá este cu totulu de prisosu a splicá, ce va sè insemne acordatulu de Roma-nia ajutoriu pesém'a unui institutu de cultura de pe teritoriulu Ungariei. *Acesta de buna séma nu insemna, cá prin acestu ajutoriu, care vine din Romania, intre tenerimea romana din Ar-dealu s'ar propagá ideia statului magiaru. Prin acestu ajutoriu de buna séma nu se voru cresce cetatiani pentru statulu magiaru, ci se va creia unu elementu atátu de nemultiamitu si astfeliu de agitatoriu, prin cari ni se póte ugramadi necasulu.* Aceste 15,000 de florini, (nota bene, legea suna numai despre 15,000 lei n. adeca cam 6000 fl.) formédia o astfeliu de investitiune pentru Romania, carea va fi mai productiva, decátu candu ar spesá sute de mii pentru sporirea si desvoltarea arma-teloru sale.“

Vedeti cum scie magiarulu, cá — ce e bine si folositoriu poporului; dar apoi — ce ambla totu cu carn'a si min-tiun'a; de ce nu face elu astfeliu de in-vestitiuni in poporulu romanu?! Elu nu vré sè ni deé medilócele de cultura din pung'a comuna a statului comunu, de unde elu ia pentru sine cu pumni plini; dar — nici aceea nu i place, cá sè ni le cáscigámu de aiuria: adeca, vré sè ne inecámu si prepadimu in nesciintia. Acést'a e — patriotismulu, acést'a — lealita-ta lui!!

Dar cu atát'a inca nu se multiemesce gentilulu Arpadianu; elu merge mai de parte si denuncia, cá — dupa scirea lui, „in Ungaria si Transilvania se afla multi *matadori romani*, (oláh matador!) cari sub unulu si altulu titlu, tragu din Romania subventiuni, salariu, séu remun-eratiuni; ér aici in tíera ni sunt ina-mici si agitédia incontra-ni, facu oposi-tiune si propaganda in Dieta si prin ga-zete. Traindu din pane straina, periclita pacea acelei tíeri, intru carea locuescu.“

In fine pronuncia convictiunea, cá nici acést'a nu se cade sè o tréca guver-niulu cu vedere si sè o suferé in tíera. — Acésta grea denunciatiune noi, dupa a nóstra conosciintia, trebue sè o tiene-mu de cea mai neintemeiata sub sóre; dar — póte cá denunciatiuni de la „*Közérdek*“ — ce mai scii! voru avé conosciintie si des-pre cea-ce noi nu avemn, nu potemu dóra sè avemu.

De aceea noi prin acést'a provo-cámu pe domni de la „*Közérdek*“ pe onóra loru, déca tienu ceva la ea, sè numésca in faci'a publicului si sè spuna fora tota rezerv'a datele ce au in acésta privintia, cá — cari sunt acei *matadori romani in Ungaria si Transilvania*, cari tragu din Romania lefe, subventiuni séu remuneratiuni, ér aici acasa la noi sunt inamici ai legii si patriei si agita in con-tra legiloru si a patriei, séu măcar in contra natiunei magiare?

Déca gaudiu de la „*Közérdek*“ nu vor scii a ni numi si probá cu date posi-tive denunciatiunea citata, apoi noi — ne vom crede indreptatiti a tiené, cá densi — nu au nici sentiu, nici ideia despre ceea-ce intre ómenii culti se numesce *onóre si leialitate*, si atunci ei in-sisi voru fi aretatu cá — ce feliu sunt ómenii, cari astadi in acésta tíera nefericita, conducu destinele popóraloru, si pentru ce acésta tíera, sub a loru condu-cere a ajunsu la o dóga, cum — dupa propri'a loru judecata, n'a mai fostu de sub timpulu Tartariloru! —

La crisa.

Budapesta in 24 fauru n. 1875.

Éca se implinescu două septemani, decandu siedintiele Dietei se intrerup-sera, pentru d'a combiná altu ministeriu, pre alte base, din alte elemente.

Sirulu cercárilor si incercárilor este lungu: rezultatu de dómne ajuta in-sa — nu numai cá nu vedemu, dar lu-mea incepe a crede cá — nici n'o sè póta vedé.

„*Reu este morbósa tíer'a; o sente acést'a fie-care locuitoriu alu ei, de ori-ce limba, de ori-ce stare; multi vragitori se ivescu; dar adeveratulu doctoru lipsesce!*“

Astfeliu eschiamu „*Magy. Ujs.*“ si — are dreptate.

Am spusu in nrulu precedinte, cá ce se cere preliminarmente din partea corónei; am spusu cá — corifei, din drépt'a si din stang'a, s'au intrunitu la *Szlávy* — inca vinerea trecuta, pentru d'a se intielege, de a-si limpedi si precisá opiniunile in privintia cardinaliloru ces-tiuni interne, pe temeiuu cároru lim-pediri si precisári sè fie possibile compu-nera unei nóue partite guvernamentali, mai compacte si solide de cátu cea deá-kiana de pana aci; in fine nu este in-doiéla, cá intielegerea a fost — de si nu intóte, dar in multe privintie satis-facetória, remanendu numai mici diferin-tie de complanatu, a nume in cátu pen-tru bugetu, aceea: cá óre *urcă-se-vor dá-*

rile cu 13 millióne, cum cerea dlu *Ghi-czy*, séu numai cu 8—9, cum admite si inusui *Tisza*?

Dar diferintiele acestea toti doftorii consultatori le tienu pré usioru compla-nabili prin autoritatea ministru-presie-dintelui nou, in data ce atare va fi nu-mitu si — bine nemeritu!

Da, déca va fi *binemeritu*; dar aci este nodulu!

Msa de luni deminétia petrece in palatulu din Buda; pe fie-care diua prim-ml câte duoi si trei si patru corifei; ér pre ministriulu presiedinte de pana ach, pre dlu *Bittó* si câte de trei ori intr'o dia: in-sa despre aceea, cá sè fie aflu-tu dejá pre celu — „*bine nemeritu*,” lumea pana in acestu minutu indesiertu astépta sè auda. —

Persónele, ce pana acuma fusera primite la palatu si ascultate câte o diu-metate de éra, unele chiar câte o óra si mai multu, se numescu: *Tisza, Szlávy, Ghiczy, Kerkápoly, Gorove, Csengery* si *b. Wenkheim*.

Gazetele din capitala, pe astadi, celu multu pe mane astépta deslegarea majes-tateca, adeca numirea unei persóne, ca-rea sè se insarcine cu componerea cabi-netului. Nime in-sa nu cutésa nici a ghici, cá — care va fi acea persóna! Ba sunt multi, cari credu, cá Msa va demandá ministeriulu *Bittó*, sè-si continue func-tiunea pana dupa alegerile viitórié pen-tru Dieta! Adeca: *forti a morale* se sè intruduca formalmente!

Cei-ce se astépta la unu nou minis-teriu, din caus'a cá tienu neposibile func-tiunarea mai de parte a cestui de pana acuma, credu mortisiu, cá noulu cabinetu va constá parte mai mare din barbati de ai drepte de pana acuma, si numai in minoritate din stang'a centrale, carea apoi se va fusioná cu drépt'a, adoptandu una programa comuna.

La atát'a am ajunsu; adeca — pre cum bine observá ieri „*Ellenör*“ si astadi „*P. Lloyd*,” — acolo, in cátu nime nu scie, cá — *unde suntemu?* — nime nu pre-vede, cá — *pona candu totu asiá?!*

Int'aceea in afacerile publice — *anarchia* mereu incepe a se intruduce, pre cum descriu chiar toile domniloru. — Seraca tíera! Ticalósa domnia ma-giara!! —

In minutulu d'a pune foi'a sub ti-pariu, ni vine positiv'a scire, cá *b. Wenk-heim Béla* dejá a primitu insarcinarea d'a compune noulu ministeriu, incepen-du-si incercárele cu *Szell*, pentru finantie, si cu *Col. Tisza*, pentru interne.

Licuresce, da; dar — de lumina nici vorba! —

Budapesta in 23 fauru n. 1875.

A desteptatu unu feliu de sensatiune — scirea ce se lati de curendu, cumca acelasi ministru delegatu alu Regelui Spaniei, dlu Cipriano de Mazo Gherardi, carele notificá in Viena si *München* suirea la Tronu a lui *Alfonso XII*, de adreptulu s'a infaciatu si a implinitu acelasi oficiu, la 12 a curentei, si in *Bucuresci*, fiindu primitu cu mare pompa si in onóra lui dandu Domnitoriulu *Carol* o mésa diplomateca stralucita.

Intr'adeveru, cá acésta forma de notifi-care este usitata numai facia de tíerile si curtile suverane; dar — de unu timpu incoci lumea politica incepu a privi pe *Romania*, dupa atributele ce vrendu-nevrendu trebuie sè i le reconósca chiar si primii monarhi ai Europei, chiar si amabilii vecini *austro-ma-giari* ai ei, de — *realmente* suverana. Cea ce

batá la ochi érá numai, cá — tenerulu *Roge* alu Spaniei, abia suitu la Tronu, celu d'antain veni a face acésta reconóscre de a dreptulu in modu ostentativu!

Si mai tare bate in-sa acést'a la ochi si alarmédia chiar, scirea ce ni-o aduce telegra-fulu dupa „*Times*“ din Londra, cumca *Pórt'a otomana*, adeca Turculu din Constantinopole, la scirea primita despre acea directa notifica-tiune, ar fi dechiaratu, cá nu va intrá in nici unu feliu de relatiuni diplomatece cu *Spania*, pana nu va dá desluciri justificatórie asupra pasirii sale facia cu *Romania*.

Ce lucru mare! —

O depesia telegrafica, din Viena, unde — cum se vede, mai tare dóre, se incérea a complaná conflictulu, splicandu pasulu *Rege-lui Alfonso*, ca unulu de caracteru numai *privatu!* „*Auch gut.*“ —

Budapesta, in 24 fauru n. 1874.

„*Foi'a scolasteca*“ din Blasiu, in nrulu seu 3, din 3/15 l. c. sub titulu: „*Sómnu bunu*,” descriindu pompós'a solemnitate a consacrá-rii noului eppu gr. cat. de *Lugosiu, Dr. Vic-tore Mihályi de Apsia*, ce a avutu locu in diu'a de 2/14 faurariu, mai departe descriindu stralucit'a mésa ce pentru 80 de persóne dede Esc. Sa metropolitulu *Dr. Vancea* in onóra noului eppu, prorumpe intr'o bucuria mare des-pre ceea ce s'a intemplatu la acea mésa, la care participara toti eppii sufragani si unde — „*s'a realizatu o dorintia vechia si aduncu sentita a clerului romanu unitu, si a nune: Pré totii, a lucrá in contielegere deplina — intru infflorirea si prosperarea asiadiamenteloru nó-stre bisericesci.*“

„Te incantá poste mesura.“ — asiá continua „*Foi'a scolasteca*,” — „candu priviai la acesti patru prelati romani, cari se adre-sau unii cátra altii si cátra publiculu pre-sentu, cu incedere si iubire parintésca, pro-mitiendu a conlucrá cu poteri unite la inain-tarea clerului si poporului romanu.“

„*Foi'a scol.*“ considera acésta contieleg-ere frumósa ca *inaugurarea constitutiunei bisericesci*, ce de unu timpu incóci incetase a mai éssiste. Apoi continua:

„De o data cu regularea celoru baseri-cesci, suntemu securi cá se va regulá si inveti-amentulu, peste totu, se va inaltá si scol'a, fiic'a basericei. . . . Ast'a o caus'a principale a bucuriei nóstre. . . . Si cá bucuria nóstra sè fie perfepta, ca fruptele activitatei comune, inaugurate astadi, sè fie mai secure si mai dulci, am deri, cá contielegerea fratiecsca a Pré santieloru loru sè se mai completedie. alaturandu-sè cátra acesti'a si ceialalti trei archieroi romani, cá — Romanulu se fie *Romanu*, si nu unitu séu neunitu in cele ce pri-vesce natiunea intréga si scol'a. O atare apropiare, dupa opiniunea nóstra, astadi este mai usioru de efeptuitu ca ori si candu; spiri-tulu, ce domnesce astadi in Blasiu, si cuvintelo rostite de cátra Esc. Sa parintele metropo-litu *Mironu*, cu ocasiunea instalárii sale in scaunu, ni dau destula garantia despre posi-bilitatea unei c'ontielegeri fratiesci, care — mai vertosu in cele scolastece este o necesitate absolutu.“

„Dèe cerculu, cá infratirea acést'a sè devina fapta cátu mai in graba — spre binele natiunei nóstre peste totu! . . .“

„Éta semnulu bunu! . . .“ —

Nu poturamu sè trecemu cu vederea acestu piu desideriu, acésta dulce sperantia a vigurósei nóstre foi scolastece. Dare-ar ceriulu, dicemu si noi, cá bunele dispusétiuni, ce au manifestatu cei patru archieroi romani la mésa metropolitulu din Blasiu in diu'a de 2/14 faurariu 1875, sè ni aduca cátu mai cu-rendu rezultate faptece, dulci si manóse! —

Budapesta, in 24 feb. n. 1875.

Er dlu de Wallon din centrul dreptei, s'a pus in Franca să scōva Republica din grōp'a, intru carea cadus, s'eu propriamente fū impinsa de Bonopartisti si Chambordisti.

Am amintitu de multele incercari d'a combinā unu nou proiectu de lege pentru Senatu; adaugem cā in fine nimitului d. Wallon succese unulu, carele cāscigandu aprobarea atātu a stangei, cātu si a unei considerabili pārti, (se dice, de 80 de voturi,) din centrul dreptei, ba chiar si a maresialului Mac-Mahon, fū adusu in adunarea nationale, luatu in consideratiune cu o majoritate de peste 100 voturi si desbatutu si primitu — dōra pana in acestu momentu intregu si pe articali.

Dupa acestu proiectu, senatulu are a se compune din 300 membri, dintre cari 220 se vor alege prin departamente, prin membrii consiliilor municipali si generali si prin delegatii comunelor rurale; 80 se vor numi pentru prim'a data de adunarea nationale, pe viētia, de aci incolā se vor completa prin numire de insusi senatulu.

Totu majoritatea, carea s'a ingagiatu a votā unu astfelu de senatu, s'a ingagiatu cu o cade, in data dupa primirea pe articali legii pentru senatu, a votā definitivminte in a trei'a cetire legea despre constituirea potestătilor in Republic'a franceza. Astfelu definitivulu se apropia mereu. —

Diu'a de sambata, in 8/20 fauru 1875,

trebue s'eu insemnāmu, din dōus privintie, in rubric'a si propria.

In acea dia, de la 3 ore dupa mediadi, s'au petrecutu pentru odihna eterna, cu tōta pomp'a cuvenita — remasitiile pamentesci ale ilustriului nostru reposatu Ladislau Basilu b. de Popu, alu cărui necrologu lu publicāramu in nrulu precedentu.

Oficiulu sacru la acēsta trista serbatoru l'a impliatu — noulu eppu alu Lugosiului, tenerulu parinte Victoru Mihályi, cu assistintia p'ē demnitoru nostri canonicel Vestemianu si Antonelli din Blasiu si cu parintele Iustinu Popu din Craiova. Unu caorū vocale irumosu alu junioru nostri de aici a essecutatu cantările funebrale. Multime nespusa de onoratori si demnitari de statu, intre cari si ministrulu justitiei Dr. Pauler, cu tōta Romanimea din Budapesta, a concursu pentru de a dā onōrea cea de pe urma defunctului, si de a manifestā condolentia intristatei sale familie, anume neconsolabilei sale veduve si — nespusu mahniteloru sale fiice.

Cea mai grea rola aveau Romanii, cari — precandu s'eu mangaiat pre acēsta naltu stimata familia, ei insisi atātu erau de consternati, incātu ar fi trebuitu mangaiati!

Solemnitatea peste totu a fostu precātu de trista, totu pre atāt'a de pompōsa. Cuventările funebrale s'au rostitu — romanesce de parintele Eppu pontificante, er magiarscesc de celebrulu oratore Popfu.

Si un'a si alt'a si-facusera de tema: prin constatarea si insirarea vertutiloru si meritiloru reposatului, a revindecā pe sēm'a aceluia cunun'a memoriri. Si unulu si altulu a resoltiv'o cu tōta demnitatea. Un'a a gresitu si unulu si altulu, cā au vorbitu prēlungu, au facutu fora nici o trebuintia — prē multa

de preotu simplu adica stralucindu ca m' la supremele demnitate face consideratu in s'eu si amiatu... le: n'ajunge acēst'a? cui causa, e inca atāt'a vorba multa, in capu de ierna, sub ceriulu liberu?!

Dupa finirea ceremonieloru bisericesci in curtea casei, cosciugulu incārcatu de cunune de fiori si onornatu cu multe embleme, se asiēdiā in carulu celu negru, cu siesse cai imbracati in negru; apoi conductulu se puse in miscare, si — dela locuintia deaci, mai intrēga multimea i urmā pedestru pon' la spitalulu Rocus, cale de o diumetate de ora; la trei locuri facendu-se stelpi de evangēlia. De la Rocus, bisericenii cu fruntea petrecitoriloru, anume Romanii mai toti, se pusera in cele vr'o 60 de trasure, ce stau spre dispusetiune, si astfelu curendu cu totii ajunsera la cimitierulu de la Kerepes, in a cărui Camera de morti, intre la crimele tuturor, se depusera

pretiosele remasitie, pentru ca de aci manēdia s'eu transportate in cripta familiare, la Reginu in Transilvania.

In eternu amintirea lui!

Va fi fost aprōpe la 7 ore de sēra, precandu se terminā doiōs'a ceremonia si solemnitate, si acum o parte a publiculu romanu se retrase — pentru de a-si continua intristarea in laoremi si meditatiuni despre desiertatiunea vietii, cea lalt'a parte, si anume tenerimea nostra — pontru de a se pregati la balulu nationale, ce cadea tocmai pe acēsta sēra!

Si se adunā publiculu nostru si in pompōs'a sala de la „Grand Hôtel Hungaria,“ dar — din norocire, publiculu strainu erā mai numerosu si — mai bine dispusu de dantiu. Dēca acēst'a nu erā, asta data o patiamu cu balulu tenerimej nōstre.

Ei, ce s'eu facemu, candu familiile romane cele mai multe, crau atātu de aprōpe isbite prin celo dōus morti din septemana, incātu nu vreau s'eu auda de balu! De alta parte tenerimea nōstra, dupa ingagiamentele ce luase, nu erā in stare de a amenā balulu!!

In fine — ne bucurāmu cā, intro imprejurāri atātu de fatali, vigurōsei nōstra tenerimi totu succese a salvā onōrea balulu romanu.

S'a jocalu pana deminētia, s'au produsu si „calusierii“ in costumu nationale originalu. Patron'a balulu a fost celebr'a nōstra erudita Constantia Dunca-Schian, a cărui eleganta si amabilitate a aflatu tōta reconosciintia.

De amintitu cu lauda este, idej'a ordinu de jocuri, essecutata in form'a desagiloru lui Sincal, de catifea, si brosiata cu auru, de un'a parte cu inscriptiunea — totu in auru: „desagii lui Sincal,“ er de alt'a, cu istoriculu veredictu alu censorului despre chronic'a sa: „Opus — igni, auctor patibulo dignus.“

Onōre tenerimej nōstre nationali! —

Budapesta, in 1. fauru v. 1874.*)

„Dati-mi educatiunea tenerimej in mana timpulu“ — Asia admonia unu intieleptu germanu omenimea, facendu-o atenta la insemnetatea crescerii tenerimej. Nici cā eredu s'eu se afe cine-va sanetosu la mente, si s'eu aiba curagiulu a contradice si a tagadui acestu mare adeveru. De aci apoi indemnatu, cugetu cā detorintia nōstra peste totu este a ruflectā cātu de adese asupra educatiunii, ce primesece tenerimea nōstra, carea este viitorulu romanu. Mi-tienu deci de detorintia santa s'eu facu si eu unele reflexiuni in acēsta cestiune. Voiu s'eu atingu de asta data starea teneriloru romani din seminariulu r. cat. din locu, si speru cā pre totu ne va interesā a o cunosce acēsta, cu atātu mai vertosu, cu cātu cā acesti teneri sunt candidati la preotia, er intre imprejurările de astadi de la preoti avemu a asteptā mai multa pentru crearea bunu stāri in poporu.

Tenerii romani din seminariulu centrale din Budapesta merita a fi petrecuti in vietia loru seminariale cu cea mai mare interesare; cāci causele si interesele loru nu-su numai ale loru, ci sunt ale bisericiei si natiunei nōstre romane, a carei fi sunt ei, si pentru a carora prosperare, fericire si marire sunt tramisi aici, spre a se cultivā si perfectionā, si astu-feliu a se potē infacisā ore candu nu numai ca predicatori ai moralu'ui si evangēliei, ci unde si candu onōrea si demnitatea nationala va pretinde, a pasi cu resolutiune si barbatia pentru aperiarea si salvarea acestora.

Acesti teneri sunt aruncati aici in mediloculu multoru elemente etrogene, espusi arbitriului, pretensiuniloru nedrepte si curselor, cari li se arunca in diferite moduri, spre a-i despoij de semtiemintele loru nationali, spre a face s'eu si renege principiile si ideiele, cu car sunt adaptati si le profesāia fora temere, ba inca cu mandria, ori candu e vorb'a de onōrea si demnitatea natiunei si a bisericiei nōstre romane. Unu singuru medilocu, o singura cale le a mai remasu acestoru teneri, spre a implorā autoritatea, intrevenirea si ajutoriulu prelatiloru bis. romani in causele loru juste, si acēst'a e calea publicitātij. —

*) Intardiatu pentru lips'a de locu. Red.

Sunt aprōpe doi ani, de candu doi magiari, sub unele preteste destulu de nefundate si de aci condamnabili, au adusu tenerii rom. din Seminariulu gr. c. centrale din Viena, in seminariulu centrale r. cath. din Pesta, dicendu cā tenerii se crescuro acolo in ideie si principie dacoromanesci, si asiā devinu contrari inversiunati si neimpacati a totu ce e magiaru. — Acestu pasiu li-a succeseu prē usioru dloru magiari: cāci ce obstacule, ce impedimente aveau de a invinge? — Nemica! Diuaristic'a romana, ce e dreptu, a atrasu numai decātu atentiunea Prelatiloru romani, cari aveau teneri in acelu institutu, asupra tendintiloru si scopuriloru ce urmaseru dnii magiari prin acēsta stramutare, si asupra periceloru carora vor fi espusi tenerii romani in institutu din Pesta; ba diuaristic'a a chiar rogatu pe prelatii gr. cat. s'eu intrevina si protestediu in contra acestei proceduri ne-intemeiate, nedrepte si arbitraria. Se vede inse cā Prelatii rom. ori cā nu au pusu nice unu pondu pre acēsta stramutare, tienend'o de unu lucru fara insemnetate, ori cā au fost convinsi de contrariulu acelora, asupra carora se faceau atenti, ba dōra unii vor fi asteptatu rezultate mai imbucurātōrie de la educatiunea pestana. Destulu cā tenerimea nōstra din s. Barbara a fost adusa la Pesta, spre a primi crescere si cultura, dupa cum va aflā de bine magiarulu. Alumnii romani, numai decātu la intrarea loru in acestu seminariu, prevediura ce au de a indurā in acestu institutu, sensu strictissimo catolicu, si in scurtu timpu esperiara, cā scopulu d-niloru magiari, cu aducerea teneriloru romani in Pesta, a fost de a magiarisā, dupa cum peste totu se nisuescu de a face chiar din petrii unguri, cercandu a cufundā in orbita si intunerecu nationalitātij nemagiare.

Portarea d-loru superiori din anulu trecut inse, facia de tenerii romani, la inceputu erā atātu de blanda, ba chiar si a alumniloru magiari — se intielege cā in urm'a instructiunii ce o au capatatu de susu, — incātu se pareo romaniloru cā sunt insielati in presupunurile loru si informatiunile ce le primira despre acestu seminariu. Tote inse fura nescue curse infernali, in cari cugetāu dnii magiari a prinde ce doriāu: a inadusasi a stinge spiriulu romanescu din teneri, si astu-feliu a-i pregati, instrua si a educā dupa dorintia si vointia loru, conformu scopulu pentru care ii adusera din Viena, aici; cāci dupa-ce observara, cā pre acēst'a cale si prin atari curse nu-si potē ajunge scopulu doritu, tractarea loru cu tenerii romani deveni din di in di mai asupritoria. In urma au ajunsu chiar pana a descoperi pe facia si a spune prin vorbe teneriloru seminaristi, cā nu de fiori de cūen sunt adusi i e aici din Viena, ci ca s'eu se adapde si cresca cu ideie magiare, in spiritu magiaru, de ora ce toti cāti traiescu in Ungaria, manca pane magiara, si astu-feliu debue s'eu se faca demni de ospitalitatea si bunavointia dloru magiari. „Toti cāti locuimu in acēsta tiēra suntemu membrii a unei si acoleiasii natiunii, numai cātu cā vorbimu mai multe limbe,“ asiā se pronuncia ractorele seminariulu catra alumnii romani.

Audi lume romana! Ocasionea prima, de a esila lumina cu atari esplicari, o luā rectorulu sem. la cetirea legiloru in anulu trecut, candu ajunse la paragrafulu, in care se amentesce de diversele limbe ale coloru siesse nationalitātij, carora apartienu tenerii din seminariu. — Dar'acestea nu erau destule cāci ca pre totu peccatosi si nedreptii asiā si pre dlu rectorulu lu-rodēa si mustrā consciintia, i erā tema nu cumv'a tenerii romani s'eu se planga metropolitulu si episcopiloru contra asupritoriloru; de aceea rectorulu chiamā li sine pre trei alumni si le spuse, cā s'eu nu aiba curagiulu carev'a a se plange Prelatiloru romani, cāci indata va fi tramisu acasa.

Acēst'a este sortea teneriloru romani din seminariulu centrale budapestanu.

Superiorii acestui seminariu facia de nime nu-su asiā de asupritori, ca facia de tenerii romani, cāci in acesti-a au observatu mai multa energiā si resolutiune, intru a realisā aspiratiunile nationali. Indemnu la atare judecata au aflatu superiorii in pasirea cea energica a teneriloru nostri, pentru a-si continuā activitatea inceputa la Viena, si

anume a se dezvoltā si cultivā in spiritu romanescu, prin deprinderi in acēsta direptiune, in societatea infintiata de demnii loru antecessori in seminariulu S. Barbara. Tenerii de astadi si-au tienutu de detorintia santa a sustienē acēstu asiēdiementu binefectoriu. De aci apoi, ei cātu ce fura stramutati in Budapesta, numai decātu si-au alosu o comisiune pentru elaborarea supliciei aster-nende primatelu prin rectorulu sem. pentru a li se incuviintā continuarea activitātij loru din Viena. Acestu pasiu, ce e dreptu, fū cam gresitu, cāci suplicia trebuiā subscria si aster-nuta prin Prelatii bas. romani, inse minoritatea s'a spusu majoritātij, incrediondu-se in dreptatea si incocintia causei loru. Durere inse egoismulu, pasiunea, malitia si nedreptatea domniloru magiari au ucisu o cauza din celea mai saute si inocenti. Totu langa aceea suplicia fura alaturate si statutele societātij avute in Viena, traduse in limb'a latina. In aceea suplicia tenerii romani, espunendu motivele, au cerutu infintiarea, respective continuarea societātij literari-bisericesci avute in Viena, dupa cumu au aci si magiarii si Slavii. Unu anu de dilo s'a amenatu acēsta cauza, cāci dupace rectorulu tieni la sine mai multa tempu petitiunea ce trebuiā s'eu astērna numai decātu la loculu competentu, diu tōte observările si scrutările alumniloru, precumu si din convorsarea ce o avura cu rectorulu asupra acestei cause, ei aflara cā suplicia loru totu din inspiratiunile si informatiunile ce le va fi capetatu Primatelu dela rectorulu, a dormitu unu anu intregu in Strigona. Lucru fōrte usioru de esplicatu, cāci superioritatea seminariale vediti, cā cerorea nōstra e legala si basata pre motivele celea mai neresturnavere si asiā nu avea nici umbra de motivu de a denegā cererea teneriloru romani; de aci apoi a cercatu s'eu tiena suplicia in archiva, neresolvita. Intre motivele principiali pre cari se baseau alumnii de petitiunea loru, erau si celea dōus societātij de lectura din seminariulu locale, societateu slava si magiara. Essistintia acestora erā cea ce incurcā atātu de tare superioratulu, si mai alesu essistintia scolei slave.

Pentru a nu dā romaniloru, dupa multe intetiri, una resolutiune favorabile, se pusera dnii magiari de societateu slava, si se apucara de i cantara in triumfu si cu lacrimi de bucuria, in veci amentirea ei' fara a-si motivā nedreptatea prin altu cev'a, decātu cā asiā li place diosiloru, asiā convine intereselor si scopuriloru loru.

Atunci apoi dederu dnii si resolutiunea teneriloru romani, resolutiunea care s'a espusu pre scurtu in o suplicia ascarnata Esc. Sale metropolitulu si Ilustratiloru loru eppiloru. In acea resolutiune se dice cā „teologi rumeni ritus, vel „romanae nationis,“ dupa cumu li place a se numi, sunt tramisi aici spre a se adaptā de spiritulu magiaru patrioticu, a invetiā si a se perfectionā aici in dragalasi'a limba magiara, prin carea li tocnescu domnii urechile acū de unu anu si diumetate; de aceea li se notificā cā au intrare libera in scōla magiara.

Cei ce au urechii de auditu, eredu cā vor audī!

Brutus.

Budapesta, in 23 fauru n. 1875.

(Unu lucru greu de priceputu.) Pro timpulu, cātu redactorele acestei foi lipsi de a casa, petrecendu la Aradu, aparū in „Gazeta Tr.“ unu siru de articali politici si — pare-nise — polemici, pre cum dāmu cu socotēla dintr'o rapede privire ocasionala asupra unuia din acci nri ai Gazetei, de celu mai mare in teresu. Avemu causa d'a crede, cā acci'a ne vor atinge si pre noi, s'eu măcar opiniunile nōstre in caus'a Transilvaniei, si ni rezervāmu de a-i cautā, studiā si — de a ne pronuncia asupra loru, pre cātu va cere necesitatea.

Vromu numai a dice, cā sentemu de parte de a voi s'eu trecemu cu vederea apretuiriile conoscutulu condeiu din „Gazeta Transilvaniei“ in momentōs'a cestiune.

Dar vine apoi in nrulu 11 alu aceluasi stimabili foi — dlu G. Baritiu, inaltu ilustriulu nostru publicistu, si sub titulu de — „Reflesii asupra unoru corespondintie private,“ dice cā dā nisce „explicatiuni, ce i s'ar fi cerutu de catra unii omeni curiosi.“

Omenii acesti curiosi trebue s'eu fimu noi: cāci esplicatiunile numai la „Albina“ si la Babesiu se repōrta.

Nu seimn, sè fimu cerutu inaltu pré illustrului nostru barbatu publicistu explicatiuni *asupra unoru corespundintie private*.

Noi, in nr. 5 aperandu-ne in contra insinuatiuniloru malitioase, ce ni se facusera in „Gazeta Tr.” ca si cum a fi pentru uniunea si resp. in contra autonomiei Transilvaniei, am provocatu de marturia unu alestatu contrariu, ce — celu mai illustru barbatu politicu alu natiunei romane din Transilvania, ni-a datu intr'o epistola a sa càtra noi, la 1861 si acum acelasi sublimu barbatu, recunoscendu judecat'a sa, invocata de noi vorbesce de intentiuni din partea nòstra de a-lu compromite!

Acèsta logica si morala — n'o pricepemu.

Vine apoi totu acelu pré invetiatu d. Baritiu, cu scopu de a ni dovedi cum se pòte compromite omulu prin citatiuni din epistole private, si reproduce din unele epistole ale lui Babesiu càtra densulu de la anii 1862 si 1863 — doue-trei pasagia, referitorie la situatiunea de atunci si adauge, cà — altele sunt de natura si mai delicata.

Noi — nu potemu sè pricepemu de feliu pe pré celebrulu nostru publicistu: nu vedemu in pasajele citate vr'o compromisiune pentru noi, ba chiar din contra ne sentimu indetorati, cà ni inprospetã in faci'a publicului dovedile de adunca ingrigire si totu de o data despre nedependintia de caracteru alui Babesiu, chiar si atunci, candu se aflã intr'o functiune de stat, subordinatu si neamtiului si magiarului, — si tocmai asiã suntemu convinsi, cà ori câte ar citã inaltu illustrulu nostru barbatu din epistolele câte are la mana de la Babesiu, nu cà nu l'ar compromite pe acèst'a naintea natiunei, ci chiar l'ar pune in adeverat'a sa lumina.

Alt'a este intrebarea, ce insusi marele erudit si pré demnu barbatu alu nostru binevoiesce a o atinge, cà — òre prin atari publicatiuni face-s'ar servitiu causei?

Asupra acèstei intrebãri lasãmu sè judece „celebritatea sa; de pre a nòstra parte inasa — pòte sè publice, cum i va veni indemana, tôte câte candu-va a primitu in scrieu, sèu a auditu de la Babesiu, si lumea se va convinge, cà Babesiu pururiã a fost olu si totu elu insusi; pururiã a fost ocupatu si ingrigitu de caus'a romaniloru si — nice odata de interesulu seu sèu alu familiei sale.

Incheiãmu deci — repetindu, cà — ni este greu de priceputu: ce propriamente atienti, cu care scopu si dupa care logica si inalta intieleptiune serise inaltu eruditulu si illustrulu nostru colegu si amicu G. Baritiu amintitulu tractatu *asupra unoru corespundintie private*, candu noi — nu i-am citatu unu cuventu, care sè-lu pòta compromite, si candu dea nu ni citã, nu este in stare a ni citã, unu cuventu care sè ne blãmedie naintea publicului romanu. Nici intieleptiunea politica a faptei nu potemu s'o cuprindemu. Un'a vedemu si ne convingemu si asta data, cà naltu fatimatulu nostru barbatu politicu din Brasiovu este fòrte susceptibile pentru „in-*vectorivele*” respingetorie din „Albina,” dar — cu totulu desconsideratoriu a necalificabililoru atacuri din „Gazeta Transilvaniei;” semnu si dovéda de desclinita onóre si interesare pentru noi, — dèca nu ne insielãmu — càci bine nici acèsta aparitiune nu potemu sè o pricepemu. —

In caus'a statuei lui Stefanu celu mare,

precandu abiã din pucine pãrti ni se insinuara oferte, cu atãtu din mai multe suntemu interpellati, a atotã cà — pana la care stadiu a ajunsu ea?

Vom spune pe scurtu:

Mai antaiu iniciativ'a comitetului de Berladu a fost atacata de càtra guvernamentali, pretendendu acèstia, cà ea, precum si alegerea timpului oportunu, se cuvine guvernuluiu tierii. Mai apoi s'au redicatu voci din mai multe pãrti in acea directiune, cumca loculu unde s'ar cuveni ca sè se redice acea statua, ar fi Iasi, èr nu Berladulu.

In urm'a acèstei reclamatiuni comitetulu s'a aflatu indemnatu, a provocã in fiecare din cele 16 districte, vecine — câte trei barbati destinsi, pentru a se pronuncia: *in care din numitele doue orasie credu mai de dreptu si cuviintia a se a redicã statu'a?*

Responsurile inca n'au urmatu, si cestiunea inca nu este decisa; ba ne tememu cà se voru mai ivi si alte greutãti. Dar — ori ce va fi, vomu insciintia. —

Belintiu, comit. Timisiu in ian. 1875.

(Starea sèu miseria scololoru nòstre.)

Este unu lucru fòrte durerosu, candu comun'a nòstra, care astadi consta dintr'o poporatiune curatu romana preste 3000 de suflete, cu totulu si-a parasitu scòlele sale, si nu se mai ingrigesce de lèfa invetiatoriloru sei, altcum fòrte bravi si demni de chiamarea loru.

Da, trebuesem marturisescu, cà revererendissimulu nostru d. protopopu Georgiu Creatiunescu, aiã si nòpte se lupta pentru buna starea scòleloru nòstre, inse jidanulu nostru are mai mare infaintia prin — modifòcele sale, prin spiritulu seu, si impedece crescerea nòstra a sufletesca, si merca ne ruinèdia in tóta privintia!

Jidanulu acèst'a candu a venitu la noi, a avutu numai o ladutia cu burme si cu bumbacu, ba a mai avutu si o fluera candu ambulã prin sãtu, cu care adeca ne incunoscintia, si chiamã, sè-i aducemu derza si trentie si pens; — dar prin astfeliu de marfa jidanulu castigã multu; mai apoi si-facit o bolta, apoi luã arend'a beuturii si a pamentului, si prin acèstea devoni la o avere preste 30,000 de florinti; densulu este fòrte fericitu, numai intr'o privintia n'a fostu norocosu, càci mai anu facendu vorba de scòlele nòstre, unu beliatianu se aprinse de mania si-lu trantit reu de usi'a boltei sale.

Inca nu sunt duoi ani de candu comun'a nòstra avè numai o scòla, dar spunendu adeverulu, acèca erã si este si acuma radimata cu propte de lemnu. Cu scopu deci de a-sè edificã o scòla corespundetoria trebuintiei comunei nòstre, prin mult'a truda a suslaudatului protopopu se mai infaintia si a dou'a clasa, inlocuindu-se intr'o casa, care mai inainte erã macelaria. Acèsta scòla cuprinde spatiu numai de cinci bance si in fia-care se afla câte 10 invetiacei; èr cei alalti dinpenna cu invetiatoriu D. Ghilozanu, in decursulu prelegerii siedu in piciora. „Ore nu este rusine o astfeliu de scòla intr'o comuna mare ca a nòstra? Ore mai potemu sè avemu faciã redicatu candu unu strainu mai de unadi intrandu in acèsta scòla, mai cà nu incapea si apoi mai multu de 1/2 de òra nu putã suferi aerulu celu stricatu ce-se afla in scòla nòstra?”

In asemenea stare se afla si cea-lalta scòla; dens'a precum atinsei mai susu, e redimata cu propte de lemnu; gradin'a e plina de nasipu, celu adusesera mai nainte cu dui ani pentru edificarea ambelor clãse, cari nu se edificara, dar gradin'a se ruinã.

Invetiatorii nostri trebue sè alerge câte de 10—15 ori pentru binemeritatele salare la judele comunalu, pana ce li-se dan cãtiva florinti, cari nici de sare si luminãri nu li ajungu. Ore nu este pecatu de dumnedieu, candu duoi invetiatori buni, se lupta cu atãte ne-ajunsuri? Ore nu dice si sant'a scriptura, cà — demnu este servulu de plat'a sa? Pòte damnulu inspectoru scolaru publicu purtandu pré multu ochilari pe nasu, nu mai vede starea invetiatoriloru nostri, pote cà la noi nu mai exista directoru localu si antistia comunale: de dlu jude cercualu nici nu mai facu vorba, càci de si e de senge romanu. potu dice cà are fire si fintia neromana.

Pré venerabilulu consistoriu diecesanu, este unic'a sperantia a nòstra, si spre acèl'a, ni si indraptãmu rogarea: sè binevoiesca a se ingrigi de unu rondu mai buuu, si mai pre susu de tôte pentru edificarea scòleloru nòstre; càci la din contra — tare ne tememu, cà — stepanitoriu politici, cari stau la panda, de o data voru veni si ni voru inghitit scòlele, dovedindu cà — nu suntemu domni de ele! —

Unu ingrigitu.

Oravitia, 17 fauru 1875.

On. Redactiune! Unele Comisiuni, esmise pentru compunerea listelor electorali in pãrtile nòstre, la §. 4. din legea electorala alinia 2, in care se dice, cumca, „cu 1/4 de pamentu urbariale se socotesce de asemenea estensiune (va se dica: de asemenea valore,) acelu posesu, dupa care se platesce atãt'a dare, càta se platesce in aceasi comuna mai pucinu, dupa 1/4 de sesiune intru intielesu urbariale luata, — unele comisiuni dicu, — facu

interpretare rea, si pretindu, cà proprietarii, cari nu posedu tocmai 1/4 de sesiune urbariale nu numai ca se platèscã atãt'a, càtu si cei cu 1/4 de sesiune, dara sè si aiba unu complexu de pamentu, care ecivalèdia pon' la o palma cu 1/4 de sesiune, adeca sè cuprinda depline 11 lantie si acèste 11 lantie, dupa parerea lor, au sè constea din urbariali, ocòle ori promontoriali. In modulu acèst'a apoi multi dintre indreptatiti, nu s'au petrecutu in liste.

Dupa parererea mea acèst'a e sèu neintielegerea legii, sèu reutate, pentrucã — bine, la noi se va potè practica principiulu adoptatu de comisiuni, càci sunt afara de urbariali multe ocòle si promontoriali, din cari sè se compuna pretinsele 11 lantie cu dare de 1/4 de sesiune; in alte pãrti inse nu se afla de acèstea si totusi legea vorbesce in generalu si pentru acèstea; — si asiã dupa principiulu comisiuniloru ecivalintia in multe pãrti ale tierii nu s'ar potè restituit, si dispusetiunea legii ar deveni fara sensu in privintia acècarii. —

Audindu din gur'a presiedintelui unei comisiuni parererea, ce se abate dela sensulu legii, grabescu a aduce acèst'a la cunoscintia onoratului publicu, pentru de a-lu face atentu, in tôte casurile, unde s'ar intemplã ca òmeni de ai nòstri, cari platescu dupa realitatile lor atãt'a dare, càtu platesce proprietariulu de 1/4 de sesiune celu cu mai pucina dare, sè nu fie inacrisi in list'a alegeitoriloru, sè se folosesca de reclamatiune indata candu se voru espune listele. E. T. . .

Beiusi, 14 fauru 1875.

(Semne de viètia si activitate. — Teatru.)

Dupa ce s'a constatatu, prin unu siru lungu de esperintie, cà singura cultur'a e, carea nutresce, dà viètia si implinesce necesitãtile multilaterali, — carea a fostu si e imbracisiatã de tôte poporele destepte ca unic'a secura garantia a fericirii, din acestu indemnu s'au constituitu diverse societãti si resp. corporatiuni, cu scopulu finale a fie-cãreia, dà inaintã cultur'a si literatur'a. O atare e si societatea de lectura a tenerimei romane studiose de la gimnasiulu din Beiusi, carea dorese sè contribuie si ea la cultur'a comuna a natiunii si sè adune si ea nece floricele la pregatirea cununei pompòse ce se dice „literatur'a nationale.” Societatea, esserciandu-si poterile sale in diverse ramuri a scientiei, cu acèst'a ocaziune aduce la cunoscintia multu onoratului publicu cetitoriu, cumca in sèr'a de 6 martiu st. n. a. c. va sè tiena una *representatiune teatrale*, la carea invita cu tóta onorea pre m. on. publicu romanu, care prin departare sèu prin alte imprejurãri — nu va fi impede-catu, ca sè binevoiesca a o onorã cu pré stimat'a-i presentia. Venitulu este destinatu scopuriloru de cultura ale societãtii. *) Vasiliu Lesianu mp. Andreiu Cighi mp. conducãt. societãtii. notariu coresp.

Aradu, 8/20 fauru 1875.

(Caracteristicu) Foi'a magiara locala „Alföld” in nr. de ieri luandu notitia despre balulu arangiatu in otelulu dela „Crucea alba” cu ocaziunea alegerii de episcopu, adeca in preser'a de 3/15 l. c. — se esceptorèdia astfeliu: „Ni se tramise spre scirea cà la balulu arangiatu in „Crucea alba” de catra tinerimea romana — la care participã si Escolintia sa metropolitulu Mironu Romanu — nu aflara de demnu a essecutã nici mæcar unu micu esãrdãs. — Se vede cà acèsti domni romani an uitatu si ignora cà traiescu in Magyarorszãg si mananca panea magiara! — Va sè dica: „tu romanule din patri'a comuna trebue sè si joci dupa dical'a magiarèscã!”

Caracteristicu e cà diupanulu magiaronu dela „Alföld” anintesce person'a metropolitulu, ca si candu pre elu l'ar atinge direct-minte critic'a imputatoria!

Dar si mai curiosu si condamnabile e: cà corespundintele este tocmai unu osenditu de romanasiu dintre arangiatorii balului, carele dieu nu manca pane magiarèscã — ci pane romanèscã!

Asiã este: „Perirea Ta din Tine!”

Probu.

*) Societatea ròga si pe cele-lalte onorate Redactiuni ale foiloru nationali, sè binevoiesca a reproduce acèsta insciintiarè in colònele pretiuiteloru loru organe. —

Cacova, in 9 fauru 1875.

(Rectificãre) Ore-cine sub masc'a de „Unu Calatoriu” se încerca in nr. 3 alu „Albinei” din a. c. a scorni despre preotii din Cacova unele si inca multe lucruri neadeverate, pentru de a-i innegri naintea opiniunii publice si a ven. consist. — Subsemnatii deci si-tieniu de detorintia a constatã adeverulu, fora ase demite inse in refrangerea tuturoru scornitureloru si acèst'a cu atãtu mai vertosu, cu càtu cà insasi corespundintia cu amenuntele ei denun-cia pe dlu corespundinte din cestiune de reu informatu.

Este adeveratu, cà s'a preliminaru salariu pentru alu doilea invetiatoriu, dar trebue a se sci cà sum'a preliminaru se tiene in cass'a comunale prin òmeni, pe cari trebue sè-i cunosca si dlu corespundinte. Dechiã rãmu deci simplu cà aci e vin'a, èr reulu nu-lu potemu noi delatarã.

Este apoi o scornitura malitioasa, cà noi preotii am cerorã a preface scòla nòstra confesionala — pentru a càrei edificare contribuãmu si noi câte 40 fl. — in scòla comunale. In comun'a nòstra pan aciã nici idea nu e, nici vorba n'a fost de scòla comunala; de acèca ne tememu cà o atare intentiune este dõra numai in ererii dlui corespundinte, càci se cam adeveresce adesea dis'a cea betrana: „Celui ce-i flamandu, panea i in gandu.” Acèst'a si-are si act loculu seu. Peste totu dlu corespundinte se vede a fi ori malitiosu ori reu informatu, càci nu se sfiesce a ni atribut nòue preotiloru ori ce fapte schimonosite se templa pre la noi.

Caus'a acestoru rele e in antistia comunale, carea este totulu in ori ce comuna. De aci apoi respundemu cà nu noi, ci multi dintre locuitori, ba chiar si unii reprezentanti comunali, fiindu petrunsi de nemernicia antis-tiloru s'au disgustatu si mai vor sè alèga pe ori cine de jude, numai sè fie omu la loculu seu. Se audu si de acelea voci cari sustienu, cà chiar si jidanulu din locu ar fi mai bunu, de càtu judele actualu P. C. carele aduse lucrulu pana acolo, încãtu scòla nòstra confesionala, edificata in 1871, la 8 fauru a. c. erã sè fi eviduta la la licitatiune publica — firesce din negligintia si nepasarea judelui — daca nu poteam sè petrudemu cu svaturile nòstre in poporu, ca sè cerce si essecute sistarea licitatiunii ordinate. — Din acestu indemnu s'au grupatu apoi multi òmeni pre langa unu proprietariu de frunte din Cacova — dar nu cum se denuncia, prelangu favoritulu lui Juda, pentru a-lu alege de jude.

Atãt'a si acèst'a este adeverulu in totu lucrulu.

Dechiãramu deci in urma cà tôte cele insirate contra nòstra in nr. 3 alu pretiuitulu nostru diariu „Albina” sunt calumnie si apucaturi reutate, si ceremu ca dlu corespundinte sè-si probedie totu de a un'a asertiunile prin date secure si fideli si sè nu mai cerce a negri pe nime sub masc'a anonimãtii, càci astu-feliu multu strica interesuloru nòstra comune. — Preotii din Cacova.

L. Lugosiu, in fauru 1875.

(Feriti-ve ca de focu!) Atragu atentiunea fratiloru romani de pretutindenea, ca sè se ferèscã d'a imprumutã bani dela „Banc'a de rente” din Vien'a, càci — nu scapa de jafu! 13 familie din comun'a Gavosdi'a si mai multe din juru, au ajunsu la sapa de lemnu prin atari imprumute. Èta esemplu: Dupa 100 fl. imprumutati cu terminu de 3 ani, fara spese de esecutiune, e de a se platit preste 230 fl.; Advocatulu Putnicu din Lugosiu le-a fostu medilicitoriu. (Siese inasi au imprumutatu 600 fl. — Obligatiunea inasa suna acuma, fora interese: 1010 fl.; interesulu 8%) La imprumutare, n'a avutu nici unu increditu din comuna. — Se dice, cà cele 410 fl. adause in obligatiune ar fi spesele advocatului Putnicu si resp. ale sensalului. — Cu documinte ve potu aretã. —

Chinesu.

Lugosiu (in Banatu,) 5 fauru 1875.

(Necrologu.) In 19 ianuariu a. c. nein-durat'a mórte rapi din midiloculu nostru pe pré amatulu nostru amicu, ierodiaconulu si catechetulu scòleloru capitali romane, Romulu Ursulescu, carele dupa unu morbu greu, ce si-l'a atrasu prin recèla, in serbatoriele Creatiunului, dupa o bolire de 11 dile si-dede

sufletului in manile Creatorului, in etate abia de 28 de ani. Elu a fost unul dintre cei mai devotati servitori ai bisericii noastre, contribuind din respoteri la inaintarea cauzelor noastre nationale si bisericesti, ca unu adevrat si nefaciarnic fiiu alu mamei natunii. Intru reconoscerea acestei vertuti la inmormntarea ce s'a intemplantu in 21 ian. cu mare solenitate, a luat parte inteligenti'a intr'ega, comitetulu parochialu cu presiedintele seu in frunte, chorulu vocalu, tenerimea scolara si o multime nenumarabile de poporu din tote clasele, fora diferentia de nationalitate si confesiune. Opel'a s'a celebratu de protopresbiterulu locului dlu G. Pesteanu, consistandu inea vre-o 16 preoti, imbracati in ornate serbatoresci — facendu-i se o demna panegirica de unulu dintre dnii preoti. Dupa reposatulu remase in aduncu doiu soc'a sa multu iubita Elena nasc. Parvu, cu 2 fetitii, un'a abia de 2 luni, alt'a de 1/2 anu; parintii sei Alesandru Ursulescu, parochu si assessoru consistorialu si soc'a acestuia Maria, cari perdura in reposatulu pe uniculu lor fiiu; unie'a sa sora Lucretia, marit. Tempa, si cu sociulu acesteia Iosifu Tempa, parochu si professoru gimnasialu, dimpreuna cu trei fii ai acestora; socrulu seu Ioanu si socra-se Ana Parvu; bunasa Ana Ursulescu in etate de 85 ani si numeroase rudenti, in fine multime de amici si conosciuti, cari toti aduncu stimandu-lu si iubindu-lu, cu lacrimi in ochi oft'edia: *S'e-i fie tierin'a usiora si memori'a eternu pasirata!* — Dem. Gasparu, invet. si amicu alu repausatului.

Cubinu, la Dunarea de d. 7 fauru 1875.

(Se aduce la pretiuit'a conosciintia a onoratului publicu.) precum ca frantasi Romanilor din acesta comuna, consultandu-se intre sine, de ora-ce pe dia ce merge se inmultiescu si intarescu, dar biserica nu au, decisera, a arangia unu balu romanu in favorea edificandei biserice romane gr. orientali, pe diu'a de 16/28 fauru a. c. in sala otelulu la „Cerbulu de aur.“

Credemu ca acesta intreprindere pentru unu scopu santu va fi salutata si spriginita de toti Romanii — cu at'atu mai vertosu, cu c'atu este vorba de o garantia si mangaiere a essistintii si desvoltarii nostre nationali in aceste parti, pre raru preserate de Romani. Observamu si aceea, ca lumea nici candu n'ar mai fi credintu candu-va, aici la Cubinu se arangiedie balu romanescu, — mai vertosu candu scimu ca — nu pre de multu, se vorbea cumca in acestu Cubinu nu esista nici unu sufletu de romanu, er astadi nrulu Romaniloru este la una miia!

Rogamu deci partinirea si succursulu fiicarui crestinu si connationalu!

In numele comitetulu arangiatoriu.
Botosiu mp. Cretiunescu mp.
notariu presiedinte.

Hodoniu, comit. Temesiu in fauru 1875.

(Rectificare.) Domnule Redactoru! Datele publicate din partea nostra in nrulu 9 alu pretiuitei „Albina“ tote sunt a se intielege din anulu 1874. Pentru legatur'a cronologica a celoru intemplate, si pentru bun'a orientare a onoratului publicu, aflamu cu cale a rectific'a unele pasagia gresite, anume are se fie: „in lun'a lui octomvre 1874 vedemu pre dlu prator etc., in octomvre 1874 dlu esactore substernu etc., in congregatiunea din 7 decembre 1874, etc.“ —

Petru Giurma mp. notariu, — Constantin Cocosiu, mp. jude, — Ioanu Smolianu, mp. casariu.

Varietati.

(Necrologu.) Crud'a morte er franse din gradin'a nostra nationale unu arbore plinu de valore: Ioane Fassia, advocatu, fiscu si assessoru consistoriale, membru alu senatulu fundatiunei Zsigaians, in diu'a de 17 fauru n. parasi acesta vietia pamentata in puterea etatii barbatesci de 37 ani, er inmormntarea avu locu cu convenit'a pompa sambat'a trecuta in 20 fauru, — lasandu in afandu doiu pre amat'a sa mama Maria, nasc. Malanu, pe fratii sei: Teodoru Fassiu, adv. in Beiusi si cu soc'a sa Constantia, nasc. Drola, Pavelu Fas-

sia, jude reg. in Vaskoh si pe sora-sa Elisabeta, maritata Tiforu, precum si o multime de amici si conosciuti, cari din anima curata i oft'edi: *S'e-i fie tierin'a usiora, er memori'a binecuvntata!*

(Necrologu.) Anna nasc. Papu, pre-iubit'a socia a Parintelui Ioanu Capitanu, vice-protopr. inspectore cerc. de scole si parochu gr. or. in Beliu, dupa unu scurtu morbu de 4 zile in 3 fauru v. a. c. si-dete nobilulu sufletu in manele Creatorului, — in puterea etatei de abia 44 ani, deplansa de intristatulu ei sociu, de mama sa Florea, fratii: Paulu, protu in Hasmasiu, Alesandru protu in Boesigu, si socielo acestora, de sora sa Iuliana cu sociulu ei Zenobiu Munteanu, preotu in M. Tagadeu, in fine ca o femeia cu anima plina de simtimente nationali si crestinesci deplansa de tota inteligenti'a nostra si de toti seracii cari o au conosciutu. — Immormntarea reposatei s'a celebratu in 5 l. c. prin unu numeru considerabile de preoti si invetiatiori, participandu si o nespunsa adunare de poporu. *Fie-i tierin'a usiora si memori'a binecuvntata!* —

(Multiamita publica) se aduce prin ac'est'a din partea comunei bisericesti gr. ort. a Clopodiei, cott. Temisiului, binefacetioriloru cari au participatu si contribuitu la balulu ce s'a arangiatu in Clopodia la 22 ianuariu v. in folosulu stei biserice; no deobligara la publica recunoscintia deci urmatiori pre stimati domnii, cari au contribuitu la scopulu susu atinsa, precum urma: Reverendisimulu d. protopopu alu Ciocovei, Aless. Popovicu, 1 fl; rev. dni preoti din Siemlaculu-mare, Dimit. Stoila si Petru Folia, cate 1 fl. 50 cr; rev. d. preotu din Fizesiu, G. Botosiu 1 fl; rev. d. preotu din locu, Ioanu Dragoiu 2 fl; domnii: I. Hircovszky si E. Kasl cate 2 fl; on. domnii Beniczky Danielu, R. Turcsany, N. Nemeth, N. Barbich, A. Velitsek, N. Totu, T. Buzmanu, G. Buna, T. Grosone, G. Surdanu, G. Turiacu, cate 1 fl. v. a.; domnisior'a Maria Popovicu 50 cr; domnele preotese Mari a Stoilla 40 cr. si Sofia Dragoiu 50 cr; dlu invet. M. Tiapu, Stef. Clepanu, G. Antalescu, G. Bacinica, M. Nesits, A. Garbaci, L. Anca, W. Kohn, A. Kohn, I. Cuterra, V. Ianza, F. Sucep, P. Goba, T. Popa, S. Bugilanu, P. Cacina, T. Dagó, I. Rohr, I. Haihold A. Vatz, M. Musta, P. Musta, A. Lisafeld cate 50 cr; M. Leu, N. Cocora, T. Sestranu, G. Zaica, cate 40 cr; P. Ciocarlu, I. Cocora, P. Stefanu, cate 30 cr; I. Ciocanu, T. Dudasiu, V. Dracsinu, J. Rusicska, G. Melanic, A. Tintiu, G. Stoianu, D. Miloia, N. Alebicu, A. Clepanu, I. Voila, I. Banca, M. Dragoniciu, Z. Papa si T. Musta cate 20 cr; Daia, P. Moenu, M. Laiu, T. Ghigia, P. Ognia, I. Mirga, si V. Maciasiu cate 10 cr. si I. Herczog 20 cr. —

Rogamu pre acesti binefacetiori se binevoiesca a primi sincerile si cordialile multiamite a poporeniloru gr. or. din Clopadia. — In numele comunei bisericesti: I. Dragoiu, preotu. —

(Hymen.) Domnulu Vasiliu Ignatu, advocatu in Beiusiu, in 4/16 fauru an. cur. si-a incredintiatu de fiitore socia pe anabil'a si gratios'a domnisiora Ermina, fiteca Reverendisimulu d. parochu si assessoru consistorialu din Curticiu — Moise Bocsianu. — (Binecuvntarea Domnului si — fericitarile nostre! Red.)

△ Sub titlulu „forte estinu“ vine prin foile publice a adeveri advocatulu I. Karman din Neoplanta, cumca la o licitatiune essecutiva a comperatu in Futak-ulu vechiu, comitatulu Baciului, o casa pretiuita la 500 fl. cu — 1 fl. di: unu florinu; er pamentu de doue patraia urbariali, pretiuite la 2400 fl. cu — 100, di una suta florini! — Si pe langa ac'est'a ne mai pomenita calamitate de bani, domnii de la petere tienu mortisiu la urcarea dariloru publice!!! —

Locu deschisu. *)

Dle Redactoru! Te rogu a primi in stimat'a „Albina“ respunsulu ce datorsco dlui Sierbanu, protopopu din B. Comlosiu, la cele-ce — atinse despre mino in nrulu 7:

*) De si din partea unui dnu corespondinte alu nostru, carele insusi primesece ori-ce raspundere, totusi puseramu ac'esta dechiaratiune in ac'esta rubrica, fiindu ca este curatu personale. — Red.

D'eca trecutul J. Tale nu ar fi plinu de pacate contra dulcesu nostre natunii; d'eca intrigele D. Tale nu ar fi spartu biserica, pe care si adi ai curagiulu a vre s'o mai servesc; totu in modulu de mai nainte; d'eca D. Ta, dupa judecat'a comuna a omniloru de bine, ai fi unu romanu, care ar merita se stee de vorba si de svatu omulu si romanulu seriosu: atunci Ti asi raspunde cu placere dupa tote formele de bunacuvntia, ca — unde ti-ar fi loculu; unde ai fi bunu ca se te pocaiiesci si se-ti vini in fire.

Argus.

Literariu!

„Fisic'a pentru scolele poporali romane“ intocmita dupa „Krüger“ si „Bopp“, de T. Rosiu, cu 18 figure, — a inceputu a se spedat tuturoru dloru abonanti. —

Pretiuulu unui esemplariu e 25 cr. v. a. In bolta, din a dou'a mana, se va vinde unu esemplariu cu 30 cr. —

Se pote capeta la Demetriu Varna in Lapsiulu-romanu, (O. Lapos,) si la dlu Ioanu Gamán, tipografu in Clusiu, (Kolozsvár).

Acei dd. cari ar dori a prenumera numai cate unu esemplariu de proba se binevoiesca a tramite cate 30 cr. v. a. ca se li se pota tramite sub „legatura cruciata“, fiindu ori-care alta speditiune multu mai mare.

Tabele de parete, 20 la numeru, cu tipuri colorate si cu indreptariu pentru docenti, se mai afla la subscrisulu, cu pretiuulu unui esemplariu de 4 fl. v. a. — La cumperari de mai multe esemplaria, se da rabatu de la 20 — 25%.

Din „Geografi'a Ungariei“ nu se mai afla esemplaria. Dar editiunea a dou'a va esi la 1. aprile 1875.

Pentru orientarea dloru abonanti facu cunoscutu, ca eu me aflu cu locuint'a in Lapsiulu-romanu, (Old-Lapos) unde de la 1. fauru a. c. s'a deschisu posta propria; prin urmare epistolele se se tramita per Dees in O. Lapos deadreptulu. —

Demetriu Varna,
vprotop. si inspect. scol.

Publicatiuni tacsabili.

Concursu.

Pentru ocuparea unei statii vacanti de profesore la gimnasiulu romanu gr. or. din Bradu, si a unei statii vacanti invetiatoresci la scol'a normala g. or. totu de aci — prin ac'est'a se escrie concursu pana in 8 martiu st. vechia.

Salariulu anualu pentru postulu profesoralu este: 600 fl. v. a.; er pentru postulu invetiatorescu 450 fl. v. a. si se redica in rate lunari anticipative, incependu din diu'a intrarii in oficiu.

Doritorii de a competi la aceste statii unu a dovedi in generalu:

1. Ca sunt romani de religiuinea gr. or.
2. Cum-ca au avutu pana acuma o portare morala nepatata; er in specialu:

3. Cumca competintele pentru postulu profesoralu a facutu cu succesu bunu cursulu filosoficu si filologicu la vre-o academia din patria seu din strainatate seu celu pucinu au depusu esamenu de maturitate si au terminatu cursulu de 3 ani la vre-unulu din institutule teologico-pedagogice romane gr. or. din patria; — er competintele pentru postulu invetiatorescu cumca au absolvatu celu pucinu 4 clase gimnasiali si cursulu teologico pedagogicu la vre unu institutu gr. or. si ca este initiatu in cantari intru at'at'a, ca se pota conduce corulu vocalu.

Petentii si-voru adresa petitiunile loru la subsemanatulu comitetu in Bradu, comitatulu Zarandului.

Bradu in 8 fauru 1875. 1—3
Comitetulu Representantiei gimnasiali,

Concursu.

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu dela scol'a confesionala gr. or. romana din comun'a Valea-dienii, protteratulu Caransebesiului, cottulu Carasiului, se publica de nou concursu cu terminu pana la finea lui fauru a. c. st. v.

Dotatiunea anualu se cuprinde din 150 fl. in bani, 25 meti de cucurudiu, 8 stangeni de lemne, 2 jug. de livada, si cortelu liberu cu gradina de legumi de 3/4 jugerui

Doritorii de a ocupa acestu postu au pana la terminulu prefriptu se-si indrepte petitiunile ca'tra Sinodulu parochialu prin protopresbiteratu, alaturandu tote atesatele originale cate sunt preserise prin statutulu organica si prezentandu-sesi in persona la comun'a in vre o dia de domineca seu serbatore pentru a da dovedi despre desteritatea in cautarile bisericesti.

Valeadienii in 3 fauru 1875.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu pre on. domnu protteru Nicol. Andrevicu. 1—3

Concursu

Pentru vacant'a Statii invetiatoresca din comun'a Siebona, cottulu Timisiului, protopresbiteratulu Jebelui, se deschide concursu pana in 10 martiu a. c. st. v.

Emolumentele sunt: 86 fl. v. a. in bani, 16 meti de grau, 16 meti de cucurudiu, 4 stangeni de lemne, 6 stangeni de paie, 4 jugere de livada, 1/2 jugeru gradina intra-vilana, si 200 □ estravilana, cortelu liberu si 4 fl. pentru ch'artia si negrola.

Doritorii de a ocupa acestu postu, au a-si tramite recurselo, instruate cu tote documentele ce se prescriu in stat. org. bis. si adresate ca'tra comitetulu paroch, la dlu protopresv. Ales. Ioanovicu in Jebelu.

Sirbova in fauru 1875

Comitetulu parochiale

in contielegere cu dlu protopresviteru tractuale. 1—3

Concursu.

Se escrie prin ac'est'a pentru vacantea parochia din comun'a Straja, protteratulu Versietului, cu terminu pana in 9 martiu a. c. st. vechiu.

Emolumentele sunt: una sesiune de pamentu, birulu si stol'a indatinata dela 204 case. Doritorii de a ocupa ac'esta parochia au a-si tramite recurselo instruate cu tote documentele preserise in statutulu organica bis. si adresate comitetulu parochialu, — dlu protopopu Ioane Popovicu in Mercina per Varadia; totu deodata au a-se present'a in o dumineca seu serbatore in s. biserica spre a-si areta poporulu versulu cantarii si deprimdere oratorica. —

Straja in 2 fauru 1877.

Comitetulu parochialu,

in contielegere cu dlu protopresbiteru tractuale. 1—3

Concursu.

Se escrie prin ac'est'a pentru vacant'a parochia din comun'a Gataia, protteratulu Versietului, Cottulu Timisiului, cu terminu pana in 16 martiu st. vechiu.

Emolumentele sunt: una sesiune de 31 jugere, birulu si stol'a indatinata dela 150 de case. Doritorii de a ocupa ac'esta parochia sunt avisati a si tramite recursurile instruate cu tote documentele preserise in statutulu org. bisericescu, adresandu-le Comitetulu parochialu, ca'tra dlu protopopu Ioane Popovicu in Mercina per Varadia; totu deodata au de a-se present'a in o dominica seu serbatore in sant'a biserica. —

Gataia in 3 fauru 1875.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu dlu protopopu tractuale. 1—3

Concursu.

La statiunea invetiatoresca vacanta din comun'a Gavosidia, in protop. Lugosiului, se deschide concursu, cu terminu de siess septemani dela prim'a publicare in „Albina.“

Emolumentele sunt: 300 fl. v. a. salariu anualu, 3 jugere de pamentu aratoriu, 10 stangeni de lemne, din cari are a se incaldi si scol'a, si cortelu liberu cu gradina de unu jugeru.

Concurrentii au a si-adresa recurselo loru timbrate si instruat in intielesulu statutulu org. ca'tra On. sinodu parochialu gr. or. din Gavosidia si a le tramite dlui protop. G. Pesteanu in Lugos.

Gavosidia, 15 ianuariu 1875.

In contielegere cu Dlu protopopu tractuale 3—3. Comitetulu parochialu.